

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. J. van den Broek, M. H. Damme Jr., J. F. Ligtenberg,
S. H. Stoffel, R. A. Verwey, J. F. C. Wrede.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.
De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.
Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

De Stem van de Stille.

SLOT.

Daar is maar één weg tot het pad; slechts aan het allerlaatste einde van dien weg is te vernemen de stem van de stilte. De laddergang, waarlangs de leerling opwaarts stijgt, bestaat uit treden van smart en van lijden; die kunnen slechts gestild worden door de stem van de deugd. Wee dan over u, gij leerling, zoo daar één enkele ondeugd is die gij niet achter hebt gelaten; want dan begeeft de ladder zich en zal u henenwerpen; haar voet rust in den diepen slijkgrond van uw zonden en gebreken, en vóórdat gij beproeven kunt deez' wijde klove der materie te doorsnijden, hebt gij te spoelen uwe voeten in de wateren van de ontzegging. Pas op, dat gij niet één voet zet, onrein nog, op des ladders laagste trede. Wee over hem die waagt één trede te bezoed'len met beslijkte voeten. De walgelijke en kleverige modder zal opdroogen, vasthoudend worden, dan zijn voeten vastlijmen al op de plaats; en als een vogel in de siuwe lijn des vogelaars gevangen, zal hij onthouden worden van verderen vooruitgang.

Zijn ondeugden zullen belichaamd worden en hem neder sleuren. Zijn zonden zullen hunne stem verheffen als 't gelach en het geweeklaag van den jakhals nadat de zon ondergaat; zijne gedachten worden tot een legerschaar en voeren hem weg als gevangen slaaf.

Dood uwe begeerten, leerling, maak uwe ondeugden machteloos voordat de eerste stap gedaan is op dien gewijden tocht.

Smoor uwe zonden en doe ze eeuwiglijk verstommen eer gij één voet opheft om de ladder te bestijgen. Sus uw gedachten en richt gansch uw aandacht op uw Meester, dien gij nu niet ziet, maar dien gij voelt.

Smelt uwe zinnen samen in één zintuig, zoo gij veilig zijn wilt voor den vijand.

Het is slechts door dat eene zintuig, 't welk verborgen ligt in 't diepste van uw brein, dat 't steile pad, 't welk voert tot uwen Meester, kan ontsluit worden voor de dof benevelde oogen van uwe ziel.

Lang en afmattend is de weg vóór u o leerling. Eén enkele gedachte over het verleden dat gij achter hebt gelaten, sleurt u neder, en hebt gij de klouering van meet af te beginnen.

Dood in uzelf alle herinnering aan vroeg're ondervindingen. Zie niet om of gij zijt verloren.

Geloof niet dat lust ooit kan worden uitgemoord, doordien ze wordt bevredigd of verzadigd, want dit is eene verfoeilijkheid door Mâra ingegeven. Door de ondeugd te koesteren neemt zij in omvang toe en groeit snel, het wormgediert' gelijk dat op des bloesems hart zich vetmest.

De roos moet weer verworden tot den knop, gesproten uit den vader-stam vóórdat de parasiet haar 't hart doorvret en haar levenssap gedronken heeft.

De guldenboom ontspruit zijne juweel-knoppen, aleeer zijn stam vernietigd is geworden door den storm.

De leerling moet opnieuw geraken tot den kinderstaat dien hij verloren heeft, vóórdat de eerste klank kan dalen in het oor.

Het licht van den alleen'gen Meester, het eene onverwelkelijke gulden licht des geestes schiet zijn schitterlichte

stralenbundels op den leerling neer, van af het vroegst begin. Zijn stralen flitsen door de dikke, duistere wolken van de stof.

Nu hier, dan daar verheldren deze stralen ze, evenals zonnen-sprankels d' aard belichten door het dik gebladerte van het kreuplig gewas.

Maar, o leerling, tenzij het vleesch is lijdzaam, het hoofd koel, de ziel even zoo vast en puur als vlammend diamant, zal de stralenglans de kamer niet bereiken, zijn zonlicht zal het harte niet verwarmen, noch zullen de mystieke klanken van de âkâsische hoogten ¹⁾ 't oor bereiken, hoe gretig ook op 't inwijdingstooneel.

Zoo gij al hoort, kunt gij niet zien.

Zoo gij al ziet, kunt gij niet hooren.

Hooren, tevens zien, dit is de tweede phase.

Wanneer de leerling ziet en hoort, en als hij ríekt en proeft, de oogen toe, de ooren dicht, met toegesloten mond en neusgaten, wanneer de vier zintuigen zijn versmolten en gereed staan in de vijfde op te gaan, dat van de innerlijke aanraking — dan is hij in de vierde staat overgegaan.

En in de vijfde, O gij moordenaar van uw' gedachten moeten allen deze wederom gedood worden, dat zij niet meer herleven. ²⁾ Houd uw verstand af van alle uitwendiglijke voorwerpen, alle uitwendige gezichten. Weerhoud inwendiglijke beelden opdat zij niet eene duistere schaduw werpen op uw ziele-licht.

Gij zijt nu in Dhâranâ, de zesde staat. ³⁾ Wanneer gij over zijt gegaan al in de zevende, O gelukkige, zult gij de heilige drie ⁴⁾ niet meer zien, want zijt gij die drie zelf geworden. Gij zelf, uw denkvermogen tevens, tweelingen gelijk langs ééne lijn, de ster welke uw doel is, brandt omhoog. ⁵⁾ De drie in onuitsprekelijke zaligheid en glorie toevend, hebben thans in de Mâyâ-wereld hun naam verloren. Zij zijn geworden tot één ster, het vuur, dat brandt doch niet verzeigt, dat vuur dat is de Upâdhi der vlam. ⁶⁾

En dit. O Yogi van geluk, is wat de menschen heeten Dhyânâ, ⁷⁾ de rechte voorganger van Samâdhi. ⁸⁾

1) De mystieke klanken, of de melodie, die door den ascet wordt vernomen bij 't begin van zijne cyclus van overpeinzing.

2) Dit beteekent, dat in de zesde ontwikkelingsphase welke in het occulte stelsel Dhâranâ is, ieder zintuig als individueele eigenschap, gedood (of verlamd) moet worden op dit gebied, overgaande en samensmeltend met het zevende zintuig, het allergeestelijkste.

3) Dhâranâ is de intense en volmaakte concentratie van de geest op een of ander inwendig voorwerp, vergezeld door algeheele abstractie van alles wat behoort tot het uitwendig universum of de wereld der zinnen.

4) In Râja Yoga is elke staat van ontwikkeling gesymboliseerd door eene meetkundige figuur. Deze hier is de heilige driehoek en gaat aan Dhâranâ vooraf. De Δ is het teeken van de hooge leerlingen, terwijl een ander soort van Δ 't teeken is van hoogstaande ingewijden. Het is 't symbool. „Ik" waar Buddha over spreekt en door hem als symbool gebezigd van de belichaamde vorm van Tathâgata bevrijd van de drie vormen der Pragnyâ. Is eenmaal de leerling de voorbereidende en lagere fasen doorgestaan, dan ziet hij den Δ niet meer, maar het andere teeken, dat is eene verkorting van 't volle zevental.

5) De ster die omhoog brandt is de ster der inwijding.

6) De grondslag, Upâdhi, van de steeds onbereikbare vlam, zoo lang de ascet nog in dit leven is.

7) Dhyâna is op een na het laatste stadium op deze aarde, tenzij men een algeheele Mahâtmâ (Meester) wordt. Zooals reeds gezegd

En nu is u zelf in Het Zelf verloren, het uzelf in Uzelf, in dat Zelf opgegaan, waarvan gij in 't begin zijt uitgestraald.⁹⁾

Waar is uw individualiteit, Lanoe, waar is de Lanoe zelf? Hij is de sprankel in het vuur verloren, de druppel in de oceaan, de immer-tegenwoord'ge straal geworden tot het Al en de eeuwige straling.

En nu, Lanoe, zijt gij de dader en meteen getuige, de stralende, tevens de straling, het licht in het geluid en het geluid al in het licht.

U zijn bekend de vijf beletselen, O gij gezegende. Gij zijt hun overwinnaar, heer over de zes, verlosser van de vier bestaansvormen der waarheid.¹⁰⁾ Het licht, dat op hen valt schijnt van Uzelf uit, O gij, die leerling waart, maar nu een meester zijt.

En wat betreft deez' vormen van de waarheid:

Zijt gij dan niet gegaan langs de erkentenis van allen nood — de eerste waarheid?

Hebt gij bij Tu, 't portaal der samenkomst, den vorst der Mārās niet verwonnen — de tweede waarheid?¹¹⁾

Hebt gij de zonde niet vernietigd bij de derde poort, en zoo de derde waarheid niet bereikt?

Hebt gij niet Tau betreden, 't pad dat voert tot kennis — de vierde waarheid?¹²⁾

Zoo rust dan nu onder den Bodhi boom, welke volmaking is van alle kennis, want weet, gij zijt de meester van Samādhi — de staat van het volmaakt gezicht.

Aanziet, gij zijt het licht geworden, gij zijt de klank geworden, gij zijt uw meester en uw god. Gij zijt uzelf de bron van eigen onderzoek: de ongebroken stem, die wederklinkt door alle eeuwigheden, van wisselingen vrij, van zonde vrijgemaakt, de zeven klanken in de ééne klank,

De Stem van de Stilte.

Ch. M.

is in deze toestand de Rāja Yogi toch geestelijk bewust van zich zelf en van de werking zijner hogere beginselen.

Eén stap verder nog en hij staat op 't gebied buiten het zevende, volgens sommige leerscholen de vierde. Deze scholen tellen, volgens de beoefening van Pratyāhāra — (d.i. eene voorafgaande training met het doel iemands eigen verstand en gedachten na te kunnen gaan.) — Dhāraṇa, Dhyāna en Samādhi, en vatten de drie samen onder de algemeene naam van Sannyāsa.

⁹⁾ Samādhi is de toestand waarin de ascet het bewustzijn van elke individualiteit verliest, zijn eigen inbegrepen. Hij wordt tot het Al.

⁹⁾ Dit is het gevolg van die geen, die zich bewust heeft één-gemaakt met de Wereldziel, het Wereld Zelf. Zijn zelf is in Het Zelf opgegaan. Dat wat ge uzelf waandet is opgegaan in dat Ware zelf dat ook de basis van die persoonlijkheid was.

¹⁰⁾ De vier vormen der waarheid zijn, in het Buddhisme van het Noorden: Ku, lijden of ellende; Tu, het samenkomen van de verleidingen; Mu, hunne verwoestingen en Tau, het pad.

De „vijf beletselen” of hindernissen zijn de kennis van de ellende, de waarheid van 's menschen gebrekkigheid, heerschende beteugelingen en de absolute noodwendigheid van het zich losmaken van alle banden der hartstocht en zelfs der verlangens. Het „pad des heils” is de laatste.

¹¹⁾ In dit portaal der bijeenkomst staat de koning der Mārās, de Mahā Māra en tracht den candidaat te verblinden door de stralenglans van zijn juweel.

¹²⁾ Dit is het vierde pad van de vijf paden der wedergeboorte, welke alle menschenwezens voert en voortstuwt naar steeds voortdurende toestanden van smart en vreugde. Deze paden zijn slechts onderverdelingen van de eene, het pad gevolgd door Karma.

Chronique Scandaleuse.

III.

Er is hier, in deez' u onbekende stad, een straat, die 's avonds veel lijkt op de Pepersteeg . . .

Zonder daarom tegelijk dierlijk te zijn is het toch zeker menschelijk, dat men, na uren gansch alleen met z'n ziel onder den arm onbeweeglijk op een symbolische canapé te hebben gezeten, den lust niet langer weerstaan kan nu ook eens met die ziel in de volte te gaan drentelen. Niets menschelijks en ook niet deze lust, is mij en Seneca vreemd. Dus maakte ik mij op, ter drenteling . . .

Wie uwer heeft bij deze eenvoudige woorden vermoed, dat ik al drentelende bezig was mijn toekomst te verknoeien?

Toen kwam mij tegen een dier vrienden, wier lof mijn mond zal spreken, ook dan nog, wanneer mijn tong al is verstijfd: „zeg collega, zeit-ie, loop je even met me mee op, dan heb ik je wat te zeggen.” — En toen ik hem volgde, gedachtenloos, wist ik niet dat ik daarmee bezig was van die toekomst te redden wat ervan nog te redden was.

„Kijk 's, zei m'n collega, toen we in een stille buurt waren gekomen, je hebt de korte tijd dat w'elkaar kennen altijd zoo openhartig met me gesproken, dat ik 't nu van mij wederkeerig een plicht vind je ernstig te waarschuwen, en dat te doen zonder er doekjes om te winden.”

Zonder te begrijpen wanneer ter wereld ik openhartig met dezen vriend zou hebben gesproken (we hadden 't gehad over 't weer, heel dikwijls; over het dwepen der jeugd, over pendules, vliegende Blätter, over het roode spook, den eerzamen burger enz.); zonder ook maar een oogenblik in te zien of me te herinneren wat er kon gebeurd zijn; was er in mijn beteutertheid toch wel iets van het gevoel dat een kind moet hebben als 't door moeder betrappt wordt; met den suikerpot in de hand.

„Wat bedoel je”, stamelde ik.

„Hoor 's, ik hoop niet dat je 't me kwalijk zal nemen, maar ik moet je zeer dringend waarschuwen”.

„Waarvoor dan toch” waagde ik opnieuw met den wanhoopskreet van een ten doode verbleekende.

„Ziet 's, gij kon dat als vreemdeling niet weten, en ik had je dat eerder kunnen zeggen. Maar je mag hier 's avonds niet op en neer loopen: dat doet men hier niet: 'n fatsoenlijk jongmensch doet dat hier niet.”

Thans, lieve lezer, moet ik tot mijn schande erkennen dat ik op dat oogenblik nog verdorven genoeg was mezelf te voelen als 'n baars, die aan den hengel al 'n meter boven water was uitgehaald maar weer losraakt en terugvalt in 't vrije nat. — Want had mijn ziel, daar onder mijn arm, mij niet dringend aangemaand haar in lijdzaamheid te blijven bezitten, ik in domme naïviteit zijn uitgebarsten van 't lachen . . . en aldoende mij tegelijk hebben verarmd met een vriend. Prijs stel ik er echter op, te verklaren, dat ik thans zoo verdorven niet méer ben; want nog dienzelfden avond heeft mijn vriend zijn vriendschap zoo overvloedig doen vloeien in woorden van rijpe ervaring, dat ik door die levens-douche grootelijks ben gereinigd . . .

Al wandelenden, geestelijk arm in arm, kwamen we bij een groot huis, hetwelk in de beschaafde spreektaal wordt aangeduid door een samenstelling der woorden „publiek” en „huis”. En toen ik opmerkte dat het er zoo groot uitzag en vroeg of daar misschien alleen fatsoenlijk publiek kwam, toen was het antwoord: „ja, 't volk komt daar natuurlijk niet.”

L. M.

Feminisme en Socialisme.

Verslag van Mr. MENDELS' rede voor de S. D. P. C.

Feminisme tegen Socialisme, zoo had ik eigenlijk mijn onderwerp kunnen betitelen, zei Mr. Mendels. Want hoe-wel de sociaal-demokraten de eenige partij zijn, wier programma aan eenige feministische eischen voldoet, bestaat er bij de feministen in 't algemeen een sterke vijandschap tegen het socialisme. De verklaring hiervan is, dat de sociaal-democratie, gewoon elk maatschappelijk verschijnsel tot in zijn oorzaken na te sporen, het feminisme met haar kritiek heeft afgerukt den schoonen schijn waarmee het zich omhulde, en het klassekarakter van het feminisme meedogenloos aan het licht heeft gebracht. Vooral waar het feminisme zich richtte naar de vrouwen uit de arbeidersklasse, is het socialisme het in den weg getreden, zeggende: die hooren bij ons, niet bij u.

In het kort gaat spreker na hoe de sociaal-democratie, de meest volkomen en zelf-bewuste vorm der moderne arbeidersbeweging, ontstond. Na de oorzaken en de resultaten van de fransche omwenteling — de verlossing van het kapitalisme uit feodale beklemming en de emancipatie der bourgeoisie — worden de voornaamste kenmerken der kapitalistische voortbrenging in het licht gesteld. De ongebreidelde werking der maatschappelijke krachten waarvan de liberale economie een heerlijk resultaat verwachtte („harmonie économique”), bracht schrille tegenstellingen voort, schiep het proletariaat — de groote klasse van hen die niets bezitten dan hun arbeidskracht — tegenover de klasse der bezitters, beschikkend over alle arbeidsmiddelen. De arbeiders die nu genoodzaakt zijn hun arbeidskracht te koop aan te bieden, ontvangen in ruil daarvoor het arbeidsloon, dat nu allereerst bepaald wordt door het bedrag dat onmisbaar is om de arbeidskracht in stand te houden en

te reproduceeren. Een daling van het arbeidsloon beneden dit minimum zou uitloopen op vernietiging der arbeidskracht.

Tegen hun toestand van loonslavernij kwam er bij de arbeiders verzet. Dit verzet geworteld in de economische belangen-tegenstelling der beide klassen, openbaart zich in den klassenstrijd. In dien klassenstrijd ontstaan nieuwe deugden, zooals solidariteit, allen voor een en een voor allen.

De kapitalistische productiewijze, als iedere maatschappelijke ontwikkelingsphase, houdt zoo lang stand tot zij uitgeleefd is en zichzelf een opvolger geschapen heeft. In het kapitalisme is een ontwikkelingsproces gaande, waaruit blijkt dat het socialisme die opvolger zijn zal. Was in den aanvang der negentiende eeuw vrije concurrentie het eerste en laatste woord van alle economische wijsheid, in onze dagen is in plaats van concurrentie samenwerking op allerlei gebied noodzakelijk: truts enz. Dit op economisch gebied. Op technisch gebied worden meer en meer de voorwaarden voor het socialisme vervuld. Wij zijn meer en meer in staat de productie te regelen naar de behoefte. En ook op ideëel gebied zien wij een gansche omkeer. De bourgeoisie die 50, 60 jaren geleden nog de banierdraagster was van de maatschappelijke vooruitgang, draagster van de idealen der menschheid, heeft nu alle idealen in den modder laten vallen, en gaat onder in verfoeilijk militarisme, imperialisme, roofpolitiek. Gevolgen ook alweer van de economische omstandigheden: de overvloed van kapitaal waarvan men dividend begeert, gevoegd bij de chronische overproductie in de kapitalistische staten, voert tot het zoeken van nieuwe afzetmarkten, tot koloniale expansie. En dit brengt militarisme en imperialisme mee.

Het feminisme is eveneens een vrucht van de economische ontwikkeling. De positie van de vrouw hangt ten nauwste samen met de wijze waarop een volk voortbrengt.

In de oudheid is er geweest een gemeenschappelijk samenleven van alle mannen en vrouwen (promiscuïteit). Er was geen vaste band tusschen één man en één vrouw. Nu zouden de meesten dat onzedelijk noemen. Maar elk zedebegrip is een functie van den tijd, de weerslag van wat economisch noodzakelijk is. In dien tijd werden de vruchten van den arbeid gemeenschappelijk gedeeld, en ook de vrouwen waren gemeenschappelijk bezit. Bij sommige volksstammen waar deze toestanden reeds tot het verleden behooren, zijn nog de overblijfselen ervan waar te nemen in de gewoonte dat iedere vrouw, voordat zij huwt, eenigen tijd toebehoort aan een vertegenwoordiger van den heelen stam: 't zij den priester, 't zij het opperhoofd.

Uit deze toestanden heeft de verhouding der beide sexen zich ontwikkeld naar polygamie, later monogamie. Maar die ontwikkeling doorliep de phase van het matriarchaat of moederrecht. Toen, doordat er geen officieele vaste verhouding was tusschen één man en één vrouw, de afstamming van het kind voor wat den vader betreft niet na te gaan was, waren de kinderen het eigendom van de moeder. De kinderen waren dus slechts familie van de moeder, het vaderschap deed er niet toe. Dit heldert ook Abrahams gezegde op als hij met Sara trouwen wil, dat zij wel de dochter is van zijn vader maar een andere moeder heeft (toen was het matriarchaat wel voorbij maar er bestonden blijkbaar nog overblijfselen van). Belangrijke studies over het matriarchaat heeft Bachhofen geleverd. Ook in de erfopvolging der stamhoofden gold de verwantschap van moederszijde.

Toen door verschillende oorzaken het privaat-bezit met het erfrecht gekomen was in de plaats van het communisme der oudheid, kwam er ook verandering in de sexueele verhoudingen. De vader kreeg er belang bij te weten wie zijne kinderen waren. Er kwam dus behoefte om de afstamming ook van vaders-zijde vast te stellen. Nu werd het vaderschap een rechtskundig begrip, en treedt men de phase van het patriarchaat in.

Bijzondere omstandigheden leidden soms ook tot polyandrie.

Het was niet de vaderlijke liefde voor het kind waardoor de mannen het patriarchaat wenschten. Maar het waren de vaderlijke rechten op het kind, en de eigendomsverhoudingen, die dat tijdperk deden aanbreken. De vrouw was nu evenals de goederen, privaat-eigendom van den man. De vrouw werd onderworpen aan den man. Zij kreeg haar werk in het huisgezin, een voortbrengingswereldje apart. Eeuwen lang is de vrouw in onderwerping gebleven. Totdat de verandering der economische omstandigheden een geheele omwenteling bracht in haar leven.

Stuk voor stuk heeft de industrie een aantal werkzaamheden aan de vrouw ontnomen. Het is nu dikwijls voordeliger de dingen gemaakt te koop, dan uit de grond-

stof door eigen arbeid in de huishouding de gewenschte zaken voort te brengen. Er wordt bijna niet meer door de huisvrouw gesponnen, geweven, brood gebakt. Zelfs het breien neemt sterk af. Dat maakt dat het leven van een getrouwde vrouw heel anders is, dan vroeger, dat er tijd overblijft om aan andere dingen te denken, dat er in de gedachten een geheele omwenteling komt. Het overdenken van eigen toestand heeft in deze omstandigheden het feminisme bevorderd.

Maar niet alleen dit. Ook in menig ander opzicht is het leven der vrouw anders dan vroeger. Vroeger was het meer gewoon dan tegenwoordig dat een meisje zeker trouwde. Vooral in de middenklasse is de huwelijks-frequentie zeer afgenomen (zie van der Goes' artikel over Feminisme in het Tweemaandelijksch Tijdschrift). In de eerste plaats zijn er meer mannen dan vrouwen. Niet dat er meer mannelijke kinderen geboren worden: er komen ongeveer evenveel jongens als meisjes ter wereld. Maar van de jongens sterven er meer op zeer jeugdigen leeftijd. Een aantal vrouwen moeten dus reeds in ieder geval ongetrouwd blijven. Maar in de tweede en voornaamste plaats is er een groote bestaansonzekerheid in onze maatschappij, die zich vooral in de middenstand gevoelen laat, en die het bezwaarlijk maakt op jeugdigen leeftijd te huwen. Veel mannen blijven er ongetrouwd omdat ze geen huisgezin kunnen onderhouden. De meisjes moeten dus nu naar middelen van zelfstandig bestaan uitzien. Zij moeten haar arbeidskracht aanbieden op de markt en hebben dus behoefte aan de vrije gelegenheid om te concurreren met den man. Veel wetten en zeden staan haar daarbij in den weg. Het verzet tegen die wetten en zeden, de strijd voor andere, is het feminisme. In dien strijd komen natuurlijk idealen van vrijheid en recht.

In hun strijd voor wat zij noemen vrijheid en gelijkheid zien de feministen nu een strijd voor heel de menschheid. Zij overdrijven schrikbarend, en dwalen in velerlei opzicht. Zoo kan men bijv. van haar hooren dat de klassenstrijd nooit zoo scherp zou zijn geworden als de vrouw eerder geëmancipeerd was geworden. Als of de geheele sociale toestand eigenlijk het gevolg is van een vergissing, van een denkfout der mannen. Wat het feminisme voor vrijheid en gelijkheid wil is niets anders dan de uitbreiding van de liberale begrippen over de vrouw. De arbeidersklasse, vrouwen zoowel als mannen, zouden er niets beter aan toe zijn geweest als de vrouwen uit de bezittende klasse is 't begin der 19e eeuw geëmancipeerd waren geworden. 't Eenige onderscheid met nu zou dan geweest zijn, dat zij dan mede werden onderdrukt en geëxploiteerd door de vrouwen.

Alles zou verbeteren als de vrouwen maar geëmancipeerd waren! Militarisme, prostitutie, alle dergelijke kwalen waren voorbij. Maar deze kwalen zijn het noodwendig gevolg van het kapitalisme. Zij komen niet voort uit verkeerde sexe-verhoudingen, maar in de eerste plaats uit onze economische verhoudingen. Daarom is het ook dwaling, wanneer men den sexe-strijd wil stellen boven den klassenstrijd.

Een kenmerk van de feministen is ook een verkeerde idealisatie van het begrip arbeid. De vrouwen uit de burgerklasse verlangen naar de vrijheid van arbeid. Maar is die arbeid werkelijk zoo begeerlijk in onze maatschappij? Is de arbeid niet, veeleer dan een zegen, voor millioenen een vloek? Wat is toch het heerlijke van den arbeid in lucifersfabrieken, in loodwitfabrieken, in de industrie in 't algemeen? Zijn de arbeidersvrouwen zoo te benijden die de „vrijheid van den arbeid” genieten?

De motieven voor het feminisme bestaan niet voor de duizenden arbeidsters. Voor haar heeft het feminisme niet de minste uitkomst, zij kunnen slechts bevrijding erlangen van het socialisme. Want reeds lang zijn zij „geëmancipeerd”, en de vloek van haar emancipatie wordt niet van haar afgewend wanneer de dames ook op het arbeidsveld worden toegelaten. De arbeidersvrouw werd reeds lang geëmancipeerd, omdat haar werkkraft voordeelig bruikbaar was voor de kapitalisten-klasse, wier mannelijke leden echter de concurrentie van hun vrouwelijke klasse-genooten vreesden en nog vreezen.

De feministen spreken met ophef van de economische onafhankelijkheid waarvoor zij strijden. Maar economische onafhankelijkheid is niet bestaanbaar in het kapitalisme.

In de practijk zijn feministen en sociaal-demokraten nog tegenstanders in zake arbeidswetgeving. De feministen willen geen speciale arbeidswetgeving voor de vrouw, dat noemen ze dikwijls vernederend, het strijdt met haar

gelijkheidsbegrip. De sociaal-democraten echter meenen dat de vrouw bijzondere bescherming behoeft. Zij is immers fysiek zoo verschillend van den man, door zwangerschap en moederschap! Door bijzondere wetgeving voor de vrouw af te keuren, benadeelt men de belangen der arbeidersvrouwen. De ervaring in andere landen heeft bewezen dat de loonen der vrouwen het laagst zijn in de landen zonder speciale wetgeving.

Dat het feminisme zich weinig inlaat met de belangen en den strijd der arbeidsters, maar in 't algemeen opgaat in den strijd voor burgerlijke vrouwen-belangen, werd wel typisch bewezen door den Nationalen Vrouwenraad die, onlangs vergaderd, lang en gewichtig discussieerde over de vraag wat er gedaan moest worden naar aanleiding van het feit, dat op een der Nederlandsche gymnasia twee meisjes minder aangenaam waren bejegend door jongens en docenten — terwijl diezelfde Vrouwenraad geen woord repte over de schandelijke behandeling die een groot aantal Amsterdamsche naaistertjes tot neerleggen van het werk had genoopt! En een paar jaar geleden is er in de kringen der feministen druk gesproken en geschreven over de kwestie of de studie wel geschikt was voor de vrouw, en de vrouw wel voor de studie. Zelfs werden mannen als prof. H. Treub en prof. Winkler dienaangaande geraadpleegd. Heeft men in die kringen ooit zoo'n drukte gemaakt over deze vragen: of steenensjouwen wel geschikt is voor de vrouw en de vrouw wel voor steenensjouwen?

Resumeerende, komt spreker nogmaals tot de conclusie, dat niet vrijheid en gelijkheid en een menswaardig bestaan te wachten zijn van het feminisme, dat burgerlijk is en slechts de uitbreiding wil van de voorrechten van den man der bezittende klasse over de vrouw; maar dat slechts het socialisme de wereld bevrijden kan uit de weën van nu.

En al erkennen wij gaarne dat het feminisme wel dit goede heeft, dat het bij vele vrouwen een nieuw leven heeft gewekt, een nieuw geluk heeft gebracht, de galm van dat geluk is nog maar zwak. Eerst wanneer de heerlijke zon uit den socialistischen dageraad verrijzen gaat, eerst dan zal er over de wereld gaan een luide jubel van geluk.

H. J. S.

Kiolos' Rede.

Fragment uit het heldendicht: „De Tweede Kamer.”

Nadat hij nu gevallen was, de zilverlokkige Elandus —
Door Zeus' geheimzinnige macht in den kampstrijd gedreven,
Trad na eenige aarz'ling in 't strijdperk de grijze Kiolos,
De held van de scharen — de meester der vaderlandslievende

[drommen. —
Door geweldigen Zeus was hij gezegend met krijgsmoed —
En in rede was Pallas zijn leidsvrouw:

Hij sprak de gevleugelde woorden:
Hoort allen, en vreest — want zoo gij wist, wat ik weet,
Voorwaar uwe haren bleven niet langer zoo glad op uw

[schedels, —
Maar rezen te berge — met aan elk hunner minstens één
[zweetdrop,

Dus sidder, gij allen, en zwijgt —
Want geen woord komt over mijn lippen.
Van het vreeselijk nieuws, dat de Goden genadig mij deelden.

En een sombere mist omgaf allen — de helden zoowel als
[den spreker
Vaalbleek werd hun gelaat — en zij mompelden nog slechts

[in stilte
Traag bewoog toen de hoofdman een paar maal den wich-
[tigen hamer

En allen zij voelden 't gewicht der gesprokene loodene
[woorden
Zoo zaten de helden terneer -- en toen nog eens de hoofd-
[man hen opriep

Was slechts zwak het geraas hunner schilden — dat anders
[zoo sterk wedergalmd.

En slechts „voor”, was het woord, dat de Goden hun lippen
[ontpersten

Toen verhief zich d'ontrouwe Gilsios te midden der schare
[van helden.
En hij stak zijn zwaard in de schede, en sprak de gevleu-
[gelde woorden

O — Kiolos — groot is uw naam en zeer door de Goden
[gezegend
En eer moge Charon — de duistre — mij domplen in
[pikzwarte Styxe
Dan dat mijne hand zich verheft tegen U — den gunstling
[der Goden
Toen ontstond een rumoer — en een viertal der helden
[verdwenen
Hen wilden de Goden verdoeven — zij voelden den druk
[van den vloek reeds
Maar geenszins wilden zij met hun eigene oogen aanschouwen
De verderving der hunnen — en daarom togen zij henen.

De hoofdman bewoog toen nog snel een paar maal den
[wichtigen hamer
En de helden — zij knikten in doodsangst bij elk der ge-
[wichtige slagen
Zoodat weldra der Goden gelaat weer blij tot de sterflijken
[glansde

X.

Aan S. D. v. E. C.

Gelijk in donker steenkoolbed
Heel diep in 's aardrijks ingewand
Onmetelijke schatten van
Lichtstralend diamant geheel
Verborgen zijn, in zwarte boeien
Van het hard'steenen omhulsel.

Zoo rust in duist'ren zielenaard
Van 't machteloze wezen mijn
Een helder schijnend witblauw schit,
Terlicht dat ik daar rustig weet
Te branden fel, maar ongezien
Is van menschenblikken om mij.

Gij slechts kunt met uw stralen oog
In gloed van helle schittering
't Latente verschijnsel op doen flitsen
Dat het haar omhulsel vloeiend
Wegsmelt, en onttooverd 't helsch
Kleinood, de kern van mijn natuur.

Gelijk bij 't hooren van het schrill
Geluid der rieten fluit de slang
Zich uit den loomen kronkelgang
Ontrolt en plots zich richt omhoog
Spitstongig, flitsend sissend schui-
Felend om zich henen kijkt, en komt.

Zoo werkt de klank slechts van uw naam
Betoov'rend gansch op mijn gemoed.
En richt zich wringend, dringend op
En fijn gespleten spitsig fel
Verlangen dat zich sluipend richt
Door nevelwolk van kil verstand.

Gelijk in blauwe etherlucht
Van reine tropen morgenstond
De slanke ranke bamboestruik
Zacht ruischend, suizend wuiven gaat
Met spitse kroon in fijnen golf
Bij het lispelend fluist'rend windgezucht,

Zoo neigt mijn ziele zacht het hoofd
En wuift met bei de handen teer —
Als een die komen ziet van ver
Het lang gesmachte droomenmooi —
Zoodra op wiekslag van gedachten
Waar in komt nev'lig beeldgestalt.

Zoals van tranendauw omzoomd
De gouden zonnenbloem langzaam
Zich richt naar heldren zonnenstraal
Van frisschen zomermorgen; die
Haar komt begroeten heel uit rein
En verre etherregionen.

Zoo opent zich de bladgeploide
Gouden kelke van mijn trotsche
Zielebloem, die traanbepareld
Vragend smacht naar teeren glans van
Uwe stralend reine oogen.

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

B I J V O E G S E L

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van DONDERDAG 2 MEI 1901.

Gelijk op het spiegland meerenvlak
Die zilvren manestraal den weg
Zoekt naar het goud juweelen hart
Den lotusbloem, die zij in vlam-
Menkus snel zich ontluiken doet,

Zoo richt zich gansch mijn zielekracht
Op zilverslanken bladrenkelk
Van uwe hartebloem, om 't dor-
Stig wezen gansch te laven, dat
Tot bodemdiept' uitslurpend lescht
Den vuurdorst naar uw ziellesence.

Niet kunnen spitsig rond getong-
De vlammen vuur met grooter wel-
Lust gansch verteer'n de prooi, verkoold
Als dat een lichtelaai gloed
Van felsten zielebrand geheel
Uw wezen wegversmelten mocht.

Gelijk in duistre stormennacht
Gitzwart het firmament der
Boozen duivelwind ten feeste
Vocht, die 't golvend watervlak
Van de aarde wreed kastijdt en die
Het, huilend, gierend, opwaarts zweept,

Zoo zijn al mijne zinnen in
Dit oogenblik van helsch genot
Verbijsterd en verwilderd gansch
Tot uiterste verwrongen ruw
De maat van hun omvattingkracht
Tot machtloos zij begeven gaan.

Aan R. W.

Zeg wil je soms ook met mij gaan
In bloemenpracht van zielefeer,
Waar zinverrukkend zoete geur
't Verstand bedwelmen gaat gelijk

Mystiek gebloemt' aan den Cambo-
Oja boom den moeden pelgrim zacht
Ontslapen doet? Hier mist Rede
Geheel de kracht van 't zich doen gelden,

En vergeet j' in verbijstering van
Zinnen groot, dat wij ons vreemd zijn.
Kom laat ons doen als de eendagsvlieg,
Die het leven wil slechts voor één zon-

nendag van zalig lent'genot,
Om dan vrijwillig heen te gaan.
Ons treffen in den levenstuin
Moet zijn als van twee lichte sterren.

Die in vuurgloed botsen om ver-
volgens elk hun eigen weg te gaan.
Zulk vlamgenot kan nooit bestend-
dig zijn van duur wijl het intens

Is en gansch absorbeert de voe-
dingsstof, die Liefde heeten wil.
Maar als daarna wij vreemd weer naast
Elkander gaan, zooals twee vlin-

ders in het gouden licht elk haar
Geheim verkonden aan een bloem,
Dat wij dan ook in onzen biecht
Vergeven mild, wat elk misdeed

Indachtig aan dat schoonste uur
Van ons kortstondig saamgeleef.

Aan den heer R. KLEIN.

Ochotochotochot; ik ben heelemaal van streek.

— Gewoonlijk geniet ik 's nachts een zoete rust, kalm, als een vogeltje in zijn nestje op de O. D. Ik droom dan van engeltjes, die mij voorbijtrekken en mij toelachen of van kaboutertjes, die stil en vredig met elkander leven en deze aangename droomen brengen een glimlach om mijn behaarde lippen, zoodat ik volgens uitspraak van ooggetuigen in mijn slaap zoo zoet, als een lammetje, ben.

— Maar nu is het met mijn nachtrust uit; ik kan niet meer slapen, ik lig 's nachts te staren in de duisternis, waar mij voorbijtrekken allerlei spookgedaanten. Ik ben, als door een dollen hond gebeten, en die hond is zonder eenige persoonlijke bijbedoeling de heer R. Klein.

— Ik lees altijd met zekere aandacht het S.-W., dat dien je zoo te doen om je op de hoogte van je Corpszaken te houden. In dit weekblad nu trof mij plotseling een aanklacht, die regelrecht op mij gericht scheen of tenminste op dat soort van menschen, waartoe ik als gezellig dier behoor.

— Bij het lezen van het stuk van den heer Klein was ik eerst van plan mij terug te trekken uit vrees, maar met het idee, toch wel eens wat terug te willen doen. Zoetjesaan echter begonnen mijne handen te jeuken en op het eind had ik lust Roelof zoo maar over de knie te nemen. Dit gebeurde echter bij de eerste opwelling, daar ik bij herlezing bemerkte, dat Roelof niet van slaan hield en ik, die graag mijne sterkere medemenschen naar den mond praat was blij over deze gunstige oplossing.

Nu tot de zaak; ik heb meenen te begrijpen, dat het stuk van den heer R. Klein uit 2 deelen bestaat; het ééne dienend om het door hem bedoelde type bovengenoemde slapeloze nachten te bezorgen.

Deze beide deelen zijn op een wonderlijke doch niet onartistieke wijze door elkaar gewerkt, wat zeker tot een duidelijk begrip van het geheel heeft bijgedragen.

De specificaties heb ik pogen te scheiden van de beschuldigingen en de gronden waarop ik geloof dat de heer R. Klein het tegen mij heeft, zijn de volgende:

- 1°. Heb ik gewoontes, lees een vaste krant,
- 2°. Hoop ik in 4 jaar af te studeeren,
- 3°. Neem ik nooit het initiatief tot het drinken van 10 borrels,
- 4°. Trek ik me geregeld op mijn kamer terug om te werken,
- 5°. Kaart ik soms éénmaal in de week met mijn vriendjes.

Nu zijn dit zeker in het oog van een sterk willende Napoleon's geest grove vergrijpen, maar enfin ik wil ten minste voor deze keer eerlijk zijn en bekennen, dat ik met deze eigenschappen behebd ben.

Niet lief vind ik het echter van den heer R. Klein, — die ik toch als menschlievend mensch ken, — dat hij mij o. a. voor een oud wijf uitscheldt. Ik zou hem op mijn knieën willen smeeken, dit toch alsjeblijft in te trekken. Veel anders schiet me werkelijk niet over: slaan wil ik graag; maar mag ik niet en om de waarheid te zeggen, ik durf niet; me terugtrekken geef me ook niet veel; want de heer R. Klein raadt allen dan juist aan, mij op te zoeken om mede te hoonen. O, o, ik zie nog maar een uitweg: terugschelden. Vooruit dan maar, ik wil nu tenminste optreden: „Roe-Roe-Roelof, je bent een oud wijf”. Het is er uit hoor. „Ik meen het heusch hoor, al ben je Napoleon zelf hoor”.

Tot weerziens.

TH. ROSSKOPF.

Aan den heer X. IJ. Z.

Gij had moeten begrijpen dat het eenige antwoord op mijne vragen was, vooreerst niets meer te schrijven. Dat gij in uw denken klaarder wilt worden, hier heb ik niets op tegen, want het is noodig; maar waarom moeten wij allen dat pogen zien? Zijn er tegenwoordig geen halfheden en meepratens in kunst, wetenschap en politiek genoeg? Ontlast u eens van al uwe zware gedachten, uw bochel wordt dan wel weer recht, en sterk uw rug eerst voor hem tot torsen te gebruiken.

F. A. B.

L'Assiette au beurre.

Er verschijnt in Parijs (4 nummers zijn uit) een tijdschrift: L'Assiette au beurre.

't Bevat teekeningen van de beste Franschen: Steinlen, Forain etc.; teekeningen met 'n onderschrift. 't Is revolutionair.

Omdat het misschien in Delft niet bekend is, vestig ik hiermee er de aandacht op.

De teekeningen zijn goed, en de onderschriften kunnen we ook wel mee-nemen.

ALB. PLASSCHAERT.

Anti-Militaristische Propaganda-Vereeniging.

In de Algemeene vergadering van 26 April werd besloten, een adres aan de Tweede Kamer te richten, in zake de legerwetten. Het adres is Zaterdag verzonden, en luidt als volgt:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Geven met verschuldigden eerbied te kennen de ondergeteekenden, uitmakende het bestuur der Anti-Militaristische Propaganda-Vereeniging,

die zich ten doel stelt de bestrijding van den militaristischen geest en van alle verkeerdheden der huidige legerwetten,

dat zij,

kennis genomen hebbende van de behandeling der ingediende legerwetten,

ervan overtuigd zijn, dat deze geen verbetering, veeleer een achteruitgang zullen tengevolge hebben,

meer lasten zullen leggen op de ingezetenen door de ontneming van een deel der vrijheid aan nog meer hunner, en door de vermeerdering der militaire uitgaven,

en dat zij ten zeerste betreuren de vermeerdering van voornoemde lasten.

Zij zijn er van overtuigd, dat dit gevoelen bij een belangrijk deel van het Nederlandsche volk instemming vindt.

't Welk doende enz.

(Volgen de handteekeningen).

S.

ADVERTENTIEN.

AANGEBODEN: (688)

gemeubileerde Slaapkamer en eene gemeubil. Zit- en Slaapkamer.

Adres VERVERSDIJK 9.

DE POLYTECHNISCHE SCHOOL.
ALBUM van lichtdrukplaten
van gebouwen en zalen in linnen portefeuille
f 2.50.

J. WALTMAN Jr.

Californische Wijnen.

	per 12/1 fl.
CLARET BORDEAUX TYPE	f 7,50
BURGUNDY BOURGOGNE TYPE	" 9,25
BIESLING RHINEWINE TYPE	" 9,25
	per 6/1 fl.
RED PORTWINE SOFT GOOD QUALITY	f 6,50
VERY RICH OLD	" 9,50
WHITE PORTWINE GOOD VALUE	" 6,50
VERY SUPERIOR	" 9,50
ANGELICA MUSCAAT	" 6,50
GOLD SHERRY	" 6,50
SHERRY PALE GOLDEN	" 6,50

Verkrijgbaar bij

J. J. G. BOERE,

Hypolitusbuurt 2.

Telefoonnummer 188.

Verschenen bij J. WALTMAN Jr.:

PRACTISCHE OEFENINGEN
IN NATUURKUNDE
voor a. s. Technologen,

door

DR. M. DE HAAS.

Afl. I. - f 1,25.

DICTATEN.

De ondergeteekende beveelt zich beleefd aan tot het overschrijven van DICTATEN.

Koornmarkt 25.

J. VAN WEELE.

L'Etudiant Socialiste.

Organe international des Etudiants et Anciens
Etudiants Socialistes.

(Paraissant le 1er et 15me de chaque mois.)

Abonnement d'un an fl. 1,50.

Administration et Rédaction: 38, RUE DE TREVES,
BRUXELLES.

Assurantie Maatschappij tegen Brand

schade
„DE NEDERLANDEN”, van 1845.

Kapitaal. f 4,000,000,00.

Betaalde Brandschaden ruim „ 20,000,000,00.

Verzekeringen op Inboedels van H.H Studenten worden tegen vaste en billijke premie zonder nabetalings gesloten door bemiddeling van den Heer W. WALTMAN.

Kantoor: Technische Boekhandel.
BINNENWATERSLOOT 33.

Verschenen bij den Uitgever
J. WALTMAN Jr.

Vraagstukken over Theoretische Mechanica,

opgegeven bij het Examen C aan de P. S. sedert 1883, met antwoorden van J. A. BONNERMAN.

Prijs f 0,50.

Eerste gedeelte der Veiligheidsvoorschriften voor Elektrische Sterkstrooinstallaties.

Prijs f 0,50.